

1. Uznanie przez Sądy obu instancji rozsądzającego spory stron wyroku polubownego za nieulegający wykonaniu jest w istocie następstwem stwierdzonej sądownie nieważności tego wyroku, pozbawiającej go mocy i skutku.

2. [N]ieważność [wyroku sądu polubownego – wstawienie własne] (...) pod względem przedmiotowym mogłaby mieć miejsce wtedy jedynie gdyby zakres uprawnień Sądu polubownego wcale nie był określony lub też rozciągnięty ogólnikowo, bez jakichkolwiek bliższych omówień, do wszelkich sporów między stronami.

Orzeczenie Sądu Najwyższego

z dnia 30 grudnia 1926 r.

I C 2009/24

Skład orzekający

SSN B. Pohorecki (przewodniczący)

SSN A. Stanisławski (referent)

SSN W. Kondratowicz

Podprokurator W. Świącicki

Sąd Najwyższy rozpoznawał skargę kasacyjną adwokata Leona S., pełnomocnika, Jana G., na decyzję Sądu Apelacyjnego w Wilnie z dnia 17 maja 1924 roku w sprawie uznania wykonalności wyroku Sądu Polubownego.

Po wysłuchaniu sprawozdania Sędziego-referenta i wniosków Podprokuratora,

zważywszy:

- 1) że **uznanie przez Sądy obu instancji rozsądzającego spory stron wyroku polubownego za nieulegający wykonaniu jest w istocie następstwem**

stwierdzonej sądownie nieważności tego wyroku, pozbawiającej go mocy i skutku, zarzut zatem skargi kasacyjnej, iż Sądy państwowe wyszły w tej mierze z granic, określonych im odnośnymi przepisami proceduralnymi, (art. 1395, 1396, 1397 U. P. C.) przyjęty być nie może;

2) że odmowę nadania wykonalności wyrokowi polubownemu Sąd Apelacyjny oparł na wadliwości samego zapisu na Sąd polubowny, pod którego zawyrokowanie, wedle osnowy zaskarżonej decyzji, strony poddały nie tylko oznaczone wyraźnie spory majątkowe, lecz także wszelkie inne swe spory natury tak majątkowej, jak osobistej, za czas obecny i przyszły, co zdaniem instancji apelacyjnej, jest równoznaczne z zupełnym niewymienieniem w zapisie przedmiotu sporów, powodującym nieważność wyrzeczenia arbitrów;

3) że wszakże **nieważność ta pod względem przedmiotowym mogłaby mieć miejsce wtedy jedynie gdyby zakres uprawnień Sądu polubownego wcale nie był określony lub też rozciągnięty ogólnikowo, bez jakichkolwiek bliższych omówień, do wszelkich sporów między stronami**, gdyż wówczas konieczny dla istnienia i działalności rzeczonoego Sądu warunek, położony artykułem 1371 Ust. 2 U. P. C., nie byłby zachowany; gdy zaś, jak w sprawie niniejszej, strony wymieniły szczegółowe w zapisie kwestje, do których rozstrzygnięcia powołany został Sąd polubowny, i tylko dodatkowo wzmiankowały o wszelkich innych sporach, ulegających również rozpoznaniu tegoż Sądu, nieodzownym się stało ustalenie na zasadzie okoliczności czynu, czy Sąd polubowny wyrzeczeniem swym objął kwestje, poddane wyraźnie jego jurysdykcji, czy też wyrokował w materji bliżej w zapisie nieokreślonej i wychodzącej w ten sposób poza zakres władzy tego Sądu, a nie mający ścisłego związku z resztą wyroku, przyczem wyłącznie w drugim przypadku wyrok polubowny podlegałby uchyleniu w całości lub odpowiedniej części (orz. Izby I-ej S. N. 91-1925), w pierwszym natomiast, jako prawidłowy, nie mógłby być z tego powodu wzruszony;

4) że powyższych ustaleń faktycznych decyzja Sądu Apelacyjnego wcale nie zawiera, uzasadniając błędnymi przesłankami pozbawienie wyroku polubownego ważności, wobec czego obraża w sposób istotny dla wyniku sprawy przepisy art. 1371, 1397 oraz art. 711 U. P. C. a tem samem nie może być utrzymana w mocy;

z tych zasad Sąd Najwyższy decyzją Sądu Apelacyjnego w Wilnie z powodu obrazy art. 1371 i 1397 U. P. C. oraz art. 711 U. P. C. uchyla i sprawę temuż Sądowi do rozpoznania w innym składzie Sędziów przekazuje.

Źródło: Zb.Orz. 1926 poz. 200